

I Ogólnopolska Konferencja Interdyscyplinarna „Rodzina w zmieniającym się świecie”, Opole, 24 października 2012

I Ogólnopolska Konferencja Interdyscyplinarna „Rodzina w zmieniającym się świecie” odbyła się na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego, w dniu 24 października 2012 roku. Organizatorami konferencji były Instytuty: Nauk o Rodzinie, Socjologii i Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego.

Podczas I Ogólnopolskiej Konferencji Interdyscyplinarnej uczestnicy zostali zaproszeni do dyskusji wokół tematu przewodniego: *Rodzina w zmieniającym się świecie*. Problematyka ta okazała się, co podkreślali sami uczestnicy konferencji, ważnym i inspirującym pretekstem do rozważań nad wyzwaniem, z jakimi musi zmierzyć się rodzina we współczesnym świecie. Podczas konferencji wygłoszono 9 wykładów, w tym 2 wykłady wygłoszono w sesji studenckiej. O dużym zainteresowaniu problematyką poruszaną podczas zaprezentowanych wystąpień świadczyły żywe dyskusje, odbywające się po każdym bloku tematycznym, jak i w przerwach konferencyjnych.

W trakcie uroczystego otwarcia konferencji uczestnicy wysłuchali trzech wystąpień: Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego – ks. prof. dr. hab. Tadeusza Doli, Dyrektora Instytutu Socjologii Uniwersytetu Opolskiego – prof. dr. hab. Krzysztofa Frysztackiego oraz przewodniczącej Rady Programowej I Ogólnopolskiej Konferencji Interdyscyplinarnej – dr hab. Alicji Kalus. Moderatorem konferencji był prof. dr. hab. Marek Szczepański (Uniwersytet Śląski, Katowice).

Z uwagi na interdyscyplinarny charakter konferencji wykłady zostały wygłoszone w trzech częściach. Pierwsza z nich dotyczyła problematyki rodziny we współczesnym świecie z perspektywy socjologii i demografii. Pierwszy wykład, pod tytułem *Rodzina polska w kontekście środkowoeuropejskim*, wygłosił prof. dr. hab. Wojciech Świątkiewicz (Uniwersytet Śląski, Katowice). Autor przedstawił liczne dane statystyczne dotyczące kierunku przemian rodziny we współczesnym świecie. Swoje rozważania Profesor Świątkiewicz zakończył wnioskiem, że „statystyki wskazują jedynie na liczby, ale za liczbami kryją się przeobrażenia w kulturze i w mentalności społecznej. Kryzys demograficzny to przede wszystkim kryzys wartości i kryzys człowieka jako warto-

ści; kryzys rodziny jako naturalnego środowiska wychowawczego”. Drugi wykład wygłosiła dr Monika Mynarska z Uniwersytetu Kard. S. Wyszyńskiego w Warszawie (współautorstwo dr A. Matysiak, SGH, Warszawa). W trakcie wykładu zatytułowanego *Rodzicielstwo w związkach nieformalnych? Wybór czy konieczność?* autorka przedstawiła wyniki badań własnych przeprowadzonych na populacji polskiej. Wynika z nich, że rodzicielstwo pozostaje silnie związane z małżeństwem, zaś rodzicielstwo w kohabitacji jest raczej koniecznością, a nie wyborem.

W drugiej części konferencji – z perspektywy psychologii – zostały wygłoszone trzy wykłady. Pierwszy z nich wygłosiła prof. dr hab. Barbara Harwas-Napierała (Uniwersytet A. Mickiewicza, Poznań). Wykład, zatytułowany *Współczesne źródła zmian i zagrożeń w funkcjonowaniu rodziny*, dotyczył konsekwencji, jakie dla funkcjonowania systemu rodzinnego niesie ze sobą kultura indywidualistyczna, lansująca kult jednostki. Autorka omówiła także ramy teoretyczne modelu niezależności i skutki, jakie wynikają z tego modelu dla pełnienia ról w rodzinie. Zaakcentowała niedojrzałość ról rodzicielskich we współczesnej rodzinie. Drugi wykład wygłosiła prof. dr hab. Teresa Rostowska (Uniwersytet Gdański). Autorka przedstawiła zagadnienie *Komunikacja małżeńska w perspektywie neuropsychologii*. To nowatorskie podejście dało uczestnikom możliwość zapoznania się z zagadnieniem neuropsychologicznych uwarunkowań efektywności procesu komunikacji interpersonalnej w małżeństwie. Trzeci wykład, zatytułowany *Rodzina jako środowisko wychowawcze*, wygłosiła prof. dr hab. Elżbieta Dryll (Uniwersytet Warszawski). Zwróciła uwagę na wychowanie rozumiane jako szczególna relacja społeczna, której istotą jest transfer systemu znaczeń kultury, zwłaszcza wartości moralnych. Autorka zakończyła swoje wystąpienie konkluzją, że „troska o jakość rodziny (treści etosowe) gwarantuje dobrostan młodego pokolenia. Chodzi głównie o wartościowanie, a szczególnie wzory osobowe, one bowiem są źródłem oczekiwań, które ulegają samospełnieniu. Jest ważniejsza niż metody wychowawcze”.

W trzeciej części konferencji wygłoszono dwa wykłady. Ich problematyka dotyczyła zagadnienia migracji. Pierwszy wykład wygłosiła prof. dr hab. Józefa Brągiel (Uniwersytet Opolski) – *Eurosieroctwo jako rezultat przemian więzi rodzinnych*. Autorka przedstawiła istotę zjawiska eurosieroctwa. Zaprezentowała wyniki badań dotyczących konsekwencji eurosieroctwa w opinii dzieci i ekspertów (prawników, psychologów, pedagogów, policjantów i kuratorów sądowych). Drugi wykład, zatytułowany *Rozłąka małżonków z racji ekonomicznych wyzwaniem dla Kościoła w Polsce* wygłosił prof. dr hab. Krystian Wojacek (Uniwersytet Opolski). Autor zaprezentował wyniki badań własnych dotyczących więzi małżeńskiej w sytuacji rozłąki z przyczyn ekonomicznych. Zwrócił uwagę na dwa typy rozłąki z przyczyn ekonomicznych: rozłąka bez-

względna i oscylacyjna. Wskazał, że w opinii badanych małżonków w sytuacji rozłąki oscylacyjnej (od 2 dni do 6 miesięcy), rozłąka istotnie wzmacnia więź małżeńską.

Organizatorzy konferencji zaplanowali sesję studencką. Podczas tej sesji swoje referaty wygłosiły: mgr Joanna Szymańska (doktorantka, Studium Nauk Humanistycznych, Politechnika Wrocławska) i lic. Paulina Lisowska (Instytut Nauk o Rodzinie, Uniwersytet Opolski). Joanna Szymańska w wykładzie zatytułowanym *Bezdzietność wyborem współczesnej rodziny?* omówiła zagadnienie bezdzietności z wyboru. Paulina Lisowska w wystąpieniu pt. *Małżeństwo? Nie! Dziękuję!* zaprezentowała wyniki badań własnych, które oparte były na analizie jakościowej wypowiedzi młodych internautów na wybranych forach internetowych.

Prelegenci konferencji reprezentowali najważniejsze ośrodki naukowe w Polsce. Uczestnicy mieli okazję wymienić doświadczenia i zaczerpnąć inspirację do dalszych prac naukowych. Konferencja jawi się jako ważne wydarzenie odbijające się szerokim echem w świecie nauki polskiej, ale także jako ważne źródło inspiracji i korzyści dla praktyki społecznej.

Na zakończenie konferencji głos zabrał Dyrektor Instytutu Nauk o Rodzinie – ks. prof. dr hab. Piotr Morciniec, który podziękował Wykładowcom i Organizatorom za ważny i cenny wkład w rozwój badań nad rodziną.

Alicja Kalus